

СТАНОВИЩЕ

от проф. д.н. Даниела Иванова Борисова
член на Научно жури, назначено със Заповед на Директора на ИИКТ-БАН
№ 168/05.07.2023 г.

ОТНОСНО: Дисертационен труд на Валентина Годорова Терзиева-Богойчева на тема “Технологични подходи за персонализирано обучение с използване на образователни компютърни игри”, представен за придобиване на образователна и научна степен “доктор” по докторска програма Информатика, професионално направление 4.6. Информатика и компютърни науки, научна област 4. Природни науки, математика и информатика.

На първото заседание на научното жури, състояло се на 07.07.2023 г., бях определена да подготвя становище по процедурата, за която получих всички необходими документи.

АКТУАЛНОСТ

Новите технологии и по-специално ИКТ оказват съществено влияние на образователния процес. Това се отразява на начина на придобиването на знания и умения на всички нива от обучението, чрез използването на различни подходи като технологично подпомагано или технологично базирано обучение, вкл. игровизация. Обучението, базирано на компютърни игри, е пресечната точка на две направления, които се развиват бързо, а именно електронно и дистанционно обучение. Благодарение на тази иновативна технология, която използва видео игри, игри с виртуална, добавена или смесена реалност, обучаемите възприема процеса като приятно и мотивиращо занимание. Отчитайки масовото използване на ИТ в образователния процес определя актуалността и необходимостта от провеждане изследвания, свързани с разработването на различни подходи за персонализирано обучение с използване на образователни компютърни игри.

ПОЗНАВАНЕ НА ИЗСЛЕДВАНИЯ ПРОБЛЕМ

От направения обзор, както и от публикуваните резултати по темата на дисертационния труд може да се установи, че докторантът добре познава естеството на изследваната проблематика. Допълнително доказателство за това е броят на цитираните източници в библиографията.

АНАЛИТИЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА

Дисертационният труд е в общ обем от 172 страници, вкл. 40 фигури, 11 таблици и 213 литературни източника и 5 приложения. Структуриран е както следва: увод, 5

глави, заключение, възможности за бъдещо развитие, списък с авторските публикации по дисертационния труд, апробация на резултатите, открити цитирания на статиите, свързани с дисертацията, основни резултати в дисертационния труд, декларация за оригиналност на резултатите, благодарности и библиография. Целта и задачите на дисертационното изследване са формулирани на стр. 3-4.

В Глава 1 е направен анализ на съвременните технологично-базирани подходи и използвани технологии за обучение. Представени са основните концепции, видове и характеристики на образователните компютърни игри, както и използването им в контекста на обучението. Анализирани са подходите за персонализирано обучение и са направени изводи за приложението им при обучение чрез образователни игри.

В Глава 2 са анализирани използваните средства на ИКТ и образователни игри в българските училища. Определена е необходимостта от създаване на електронни учебни ресурси от тип образователни видео игри за целите на учебния процес. Представени и анализирани са проучвания на предпочитанията на учителите относно приложението на образователните игри и персонализирането им. Разгледани и оценени са мненията на учащите относно различните видове образователни игри.

В Глава 3 са представени основните модели за проектиране на образователни видео игри: 1) комбиниран модел на учащ, обхващащ профили като потребител, обучаем и играч, който спомага за персонализация на образователни видео игри, 2) метамодел на учебното съдържание в образователна видео игра от гледна точка на използването му в персонализирана образователна видео игра; 3) концептуален модел за персонализиране на видео учебни игри и е описана методика на процеса на персонализация.

В Глава 4 е описан концептуален модел на образователна видео игра от тип обогатен лабиринт чрез платформата APOGEE. Представена е разработената методология за персонализиране на образователна видео игра от същия тип чрез използване на вградени мини-игри. Анализирани са разработените универсална и персонализирана по ниво на трудност образователни видео игри от тип обогатен лабиринт „Асеновци“.

В Глава 5 е описана методология за валидиране и оценяване (чрез качествени и количествени характеристики) на персонализирани на образователни видео игри от тип обогатен лабиринт.

АВТОРЕФЕРАТ И АВТОРСКА СПРАВКА

Представените автореферати на български и английски език, отразяват достоверно съдържанието на дисертационния труд и съответстват на изискванията на ЗРАСРБ и ППЗРАСРБ. От представената декларация за оригиналност, както и от публикациите по темата на дисертацията, може да се определи, че описаните резултати са лично дело на автора.

ОЦЕНКА ЗА СЪОТВЕТСТВИЕ С МИНИМАЛНИТЕ НАЦИОНАЛНИ ИЗИСКВАНИЯ И С ДОПЪЛНИТЕЛНИТЕ ИЗИСКВАНИЯ ПО ЧЛ. 1А, АЛ. 2 ОТ ППЗРАСРБ

Представени са общо 8 публикации по темата на дисертационния труд, като 1 от тях е в издание с SJR, 3 са в издания, които са реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация (Web of Science). Така представените публикации по темата на дисертационния труд напълно удовлетворяват както минималните национални изисквания, така и специфичните изискванията на ИИКТ-БАН за придобиване на образователната и научна степен „Доктор”. Общият брой на точките от публикациите по темата възлиза на 56 точки, при необходими 30 точки.

ПРИНОСИ НА ДОКТОРАНТА

Приемам формулираните от докторанта приноси като ги оценявам като научно-приложни приноси.

КРИТИЧНИ ЗАБЕЛЕЖКИ И ПРЕПОРЪКИ

Дисертационният труд е добре структуриран и балансиран. Познавам лично Валентина Терзиева-Богойчева не само като мотивиран и активен учен в областта информатиката и компютърните науки, но и като много позитивен, целеустремен и трудолюбив колега.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Получените резултати по темата на дисертационното изследване показват убедително, че Валентина Тодорова Терзиева-Богойчева притежава необходимите теоретични знания и практически умения в областта на информатиката и компютърните науки, както и доказани способности за самостоятелни научни изследвания. Представеният дисертационен труд отговаря на изискванията на Закона за развитието на академичния състав в Р. България, Правилника за неговото прилагане, както и на Правилника за специфичните условия за придобиване на научни степени и за заемане на академични длъжности в ИИКТ-БАН. Получените резултати по темата на дисертационното изследване ми дават достатъчно основание да дам категорично положителна оценка на така представения дисертационния труд и **предлагам на уважаемото Научно жури да присъди на Валентина Тодорова Терзиева-Богойчева образователната и научна степен “доктор” по докторска програма „Информатика“, проф. направление „Информатика и компютърни науки“.**

16.08.2023 г.

Член на Н

На основание

ЗЗЛД